

VIII. XIZMATLAR

2021- yil yanvar-sentabr oylarida bozor xizmatlari ishlab chiqarishning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha hajmi 6 089,3 mlrd. so‘mni tashkil qildi va 2020- yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan o‘sish 120,7 foizni tashkil etdi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha bozor xizmatlari ishlab chiqarish (2021- yilning yanvar-sentabr oylari uchun)

	<i>mlrd. so‘m</i>	<i>O‘sish sur’ati, %</i>	<i>Jamiga nisbatan %</i>
Xizmatlar – jami	6 089,3	120,7	100,0
<i>shu jumladan asosiy turlari bo‘yicha:</i>			
aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	306,6	120,2	5,0
moliyaviy xizmatlar	1 240,8	129,3	20,4
transport xizmatlari	1 451,9	114,1	23,8
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	1 392,9	114,0	22,9
yashash va ovqatlanish xizmatlari	98,0	109,9	1,6
savdo xizmatlari	1 582,8	110,6	26,0
ko‘chmas mulk bilan bog‘liq xizmatlar	178,7	130,9	2,9
ta’lim sohasidagi xizmatlar	269,1	153,6	4,4
sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	117,4	129,3	1,9
ijara xizmatlari	126,5	123,1	2,1
kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta’mirlash bo‘yicha xizmatlar	241,5	127,2	4,0
shaxsiy xizmatlar	204,4	125,9	3,4
me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	124,4	164,4	2,0
boshqa xizmatlar	147,2	127,5	2,5

Ko‘rsatilgan bozor xizmatlari umumiyligi hajmida yuqori hajm savdo xizmatlari (1582,8 mlrd. so‘m), transport xizmatlari (1451,9 mlrd. so‘m), moliyaviy xizmatlar (1240,8 mlrd. so‘m), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (306,6 mlrd. so‘m) ga to‘g‘ri keladi.

Eng kichik hajm, yashash va ovqatlanish xizmatlari (98,0 mlrd. so‘m), sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlari (117,4 mlrd. so‘m), ijara xizmatlar (126,5 mlrd. so‘m) ga to‘g‘ri keladi.

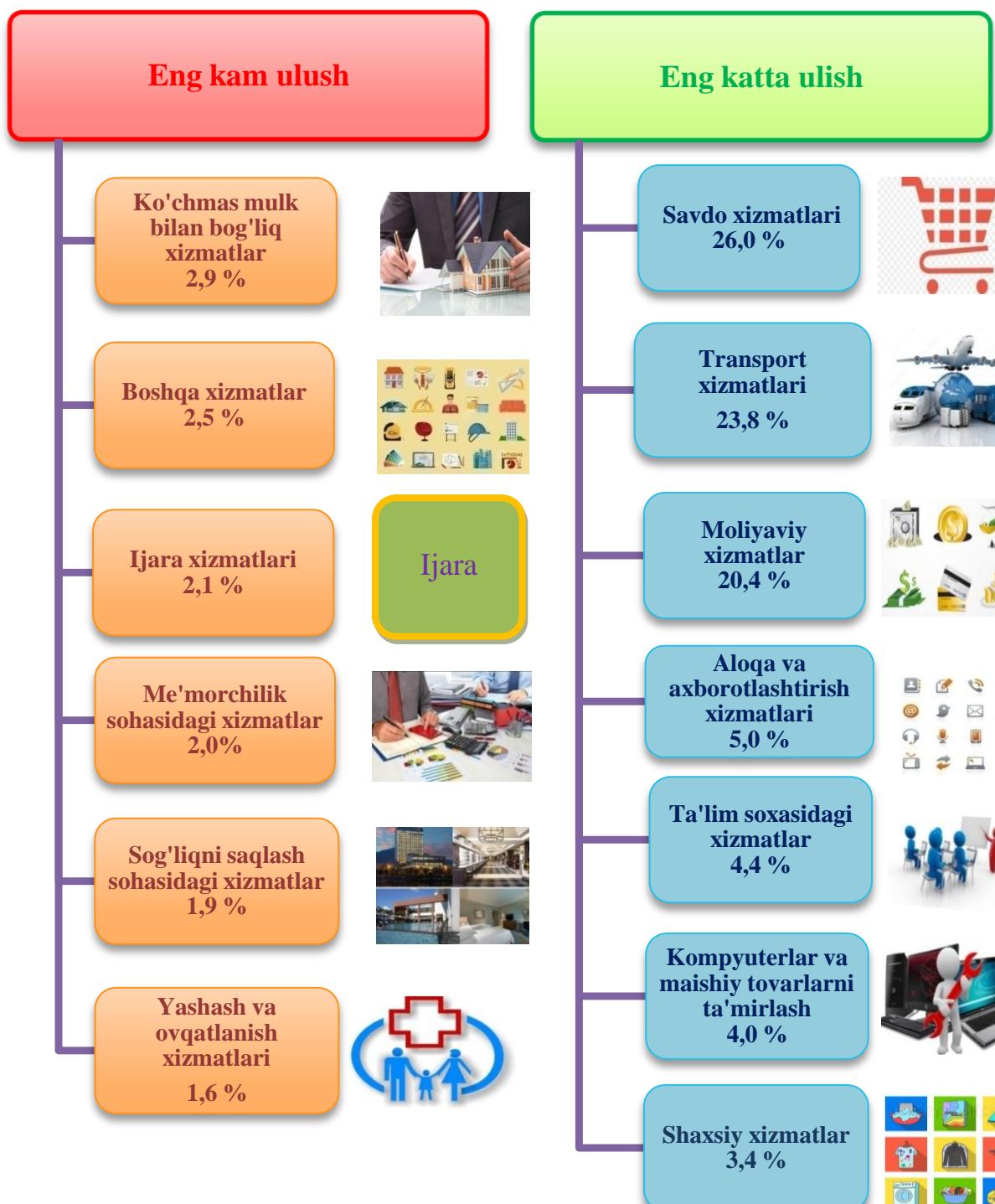
Shuningdek, me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlari (164,4 %), ta’lim sohasidagi xizmatlari (153,6 %), ko‘chmas mulk bilan bog‘liq xizmatlari (130,9 %) va moliyaviy xizmatlari (129,3 %) o‘sish sur’atlari yuqori bo‘ldi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha xizmatlar tarkibi (2021-yil yanvar-sentabr oylari uchun)

Xizmatlar tarkibida savdo xizmatlari – 26,0 % ulush bilan etakchi o‘rinni egallaydi. Xozirgi vaqtida savdo sohasi iste’molchilarining bozor talabini shakllantirish jarayonida faol ishtirokchi xisoblanadi. Bugungi kunda savdo xizmatlari mamlakat iqtisodiyotida ko‘rsatilayotgan xizmatlari umumiy hajmining sezilarli qismini tashkil etadi. Respublikada zamonaviy axborot texnologiyalardan foydalangan holda chakana savdo tarmoqlari faol rivojlanmoqda.

**2021- yil yanvar-sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat
turlari bo'yicha xizmatlar tarkibi**

Xizmatlar tarkibida eng katta ulushni savdo xizmatlari (26,0 %), transport xizmatlari (23,8 %), moliyaviy xizmatlar (20,4 %) va aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (5,0 %) to‘g‘ri keladi.

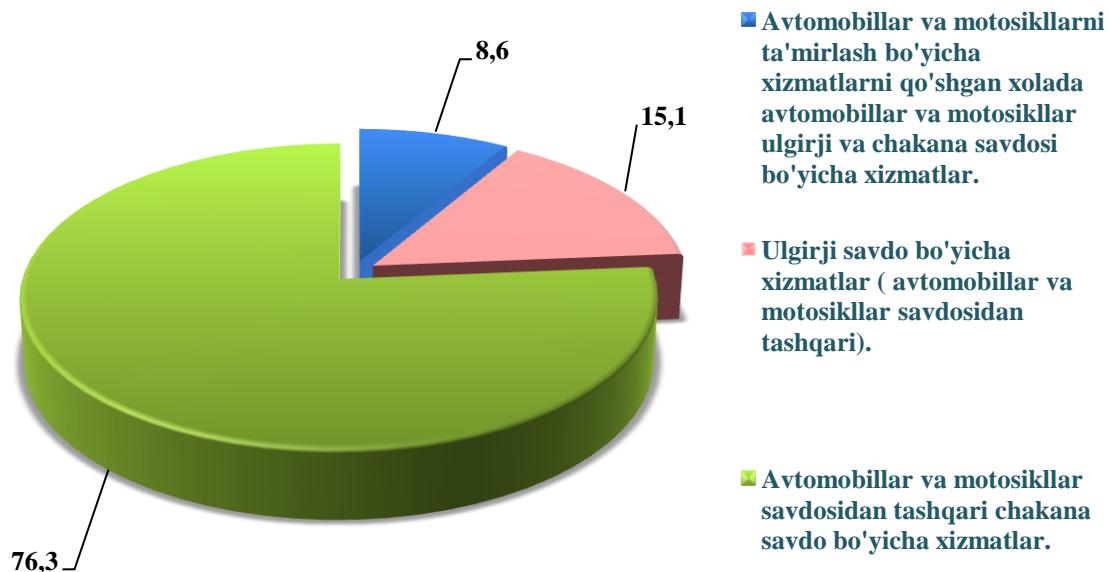
Xizmatlar umumiy hajmida past ulushlar yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar (1,6 %), sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (1,9 %), shuningdek Me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar (2,0 %) ga to‘g‘ri kelgan.

Xizmatlar sohasini rivojlantirish ijtimoiy yo‘naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirishning eng muhim shartlaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda viloyatda olib borilayotgan bozor islohotlari jamiyatni rivojlantirishning eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini hal qilishda xizmat ko‘rsatish sohasining rolini oshirishga katta ta’sir ko‘rsatadi. Xizmatlarning xilma-xilligi aholining katta qismini hayot sifati va farovonligini yaxshilash imkonini beradi.

2021- yil yanvar-sentabr oylarida savdo xizmatlari hajmi 1582,8 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi. Ko‘rsatilgan xizmatlar umumiy hajmidagi ulushi 26,0 % ni tashkil etdi.

O‘tgan yilning shu davriga nisbatan savdo xizmatlarining hajmi 308,1 mln. so‘mga oshdi.

Savdo xizmatlarining tarkibi
(2021- yil yanvar-sentabr oylari uchun)

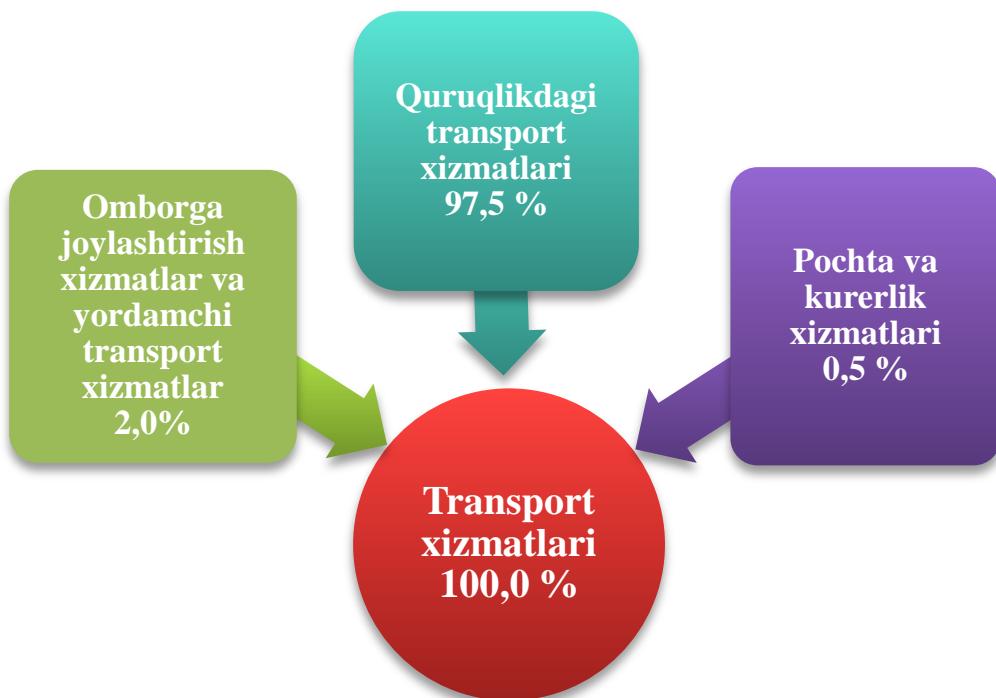
Savdo xizmatlari tarkibida avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo bo‘yicha xizmatlar katta salmoqqa ega bo‘lib, uning ulushi 76,3 % ni tashkil etadi.

Ulgurji savdo bo‘yicha xizmatlarning (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) ulushi 15,1 % ga etdi.

Avtomobillar va mototsikllarni ta’mirlash bo‘yicha xizmatlarni qo’shgan holda avtomobillar va mototsikllar ulgurji va chakana savdosi bo‘yicha xizmatlar umumiy savdo xizmatlari hajmida 8,6 % ni egallaydi.

Transport xizmatlarining umumiy hajmida quruqlikdagi transport xizmatlari – 97,5 %, omborga joylashtirish xizmatlar va yordamchi transport xizmatlari – 2,0 %, pochta va kurerlik xizmatlari – 0,5 % ni tashkil etadi.

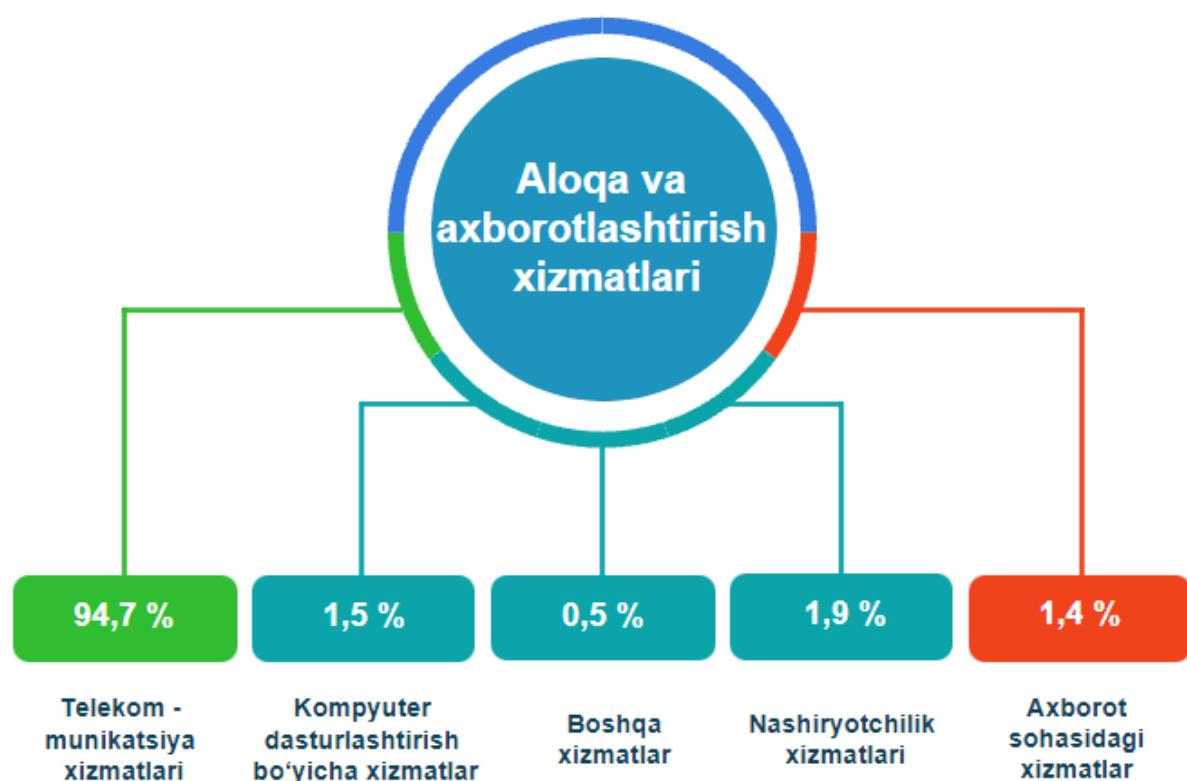
Transport xizmatlarining tarkibi % da (2021- yil yanvar-sentabr oylari uchun)

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) va moliya-kredit muassasalari xizmatlari tez rivojlanayotgan xizmat turlari hisoblanadi. Yangi texnologiyalarga va bozorni erkinlashtirish natijalariga tayanib, bu faoliyat turlari hozirgi vaqtida rivojlanishning yangi bosqichi sifatida paydo bo‘ldi va bugungi kunda jamiyatning texnologik taraqqiyoti va iqtisodiyotning globallashuvida hal qiluvchi rol o‘ynaydi.

Ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish, AKT sohasida innovatsiyalarni joriy etish bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida yangi turdag'i xizmatlarning paydo bo'lishi aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmini oshirishga ta'sir ko'rsatadi.

**Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari tarkibi,%
(2021- yil yanvar-sentabr oylari uchun)**

2021-yil yanvar-sentabr oylarida viloyat bo'yicha aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmi 306,6 mlrd. so'mga teng bo'lib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 120,2 % ni tashkil etdi. Ko'rsatilgan xizmatlar umumiy hajmidagi ulushi 5,0 % ni tashkil etdi.

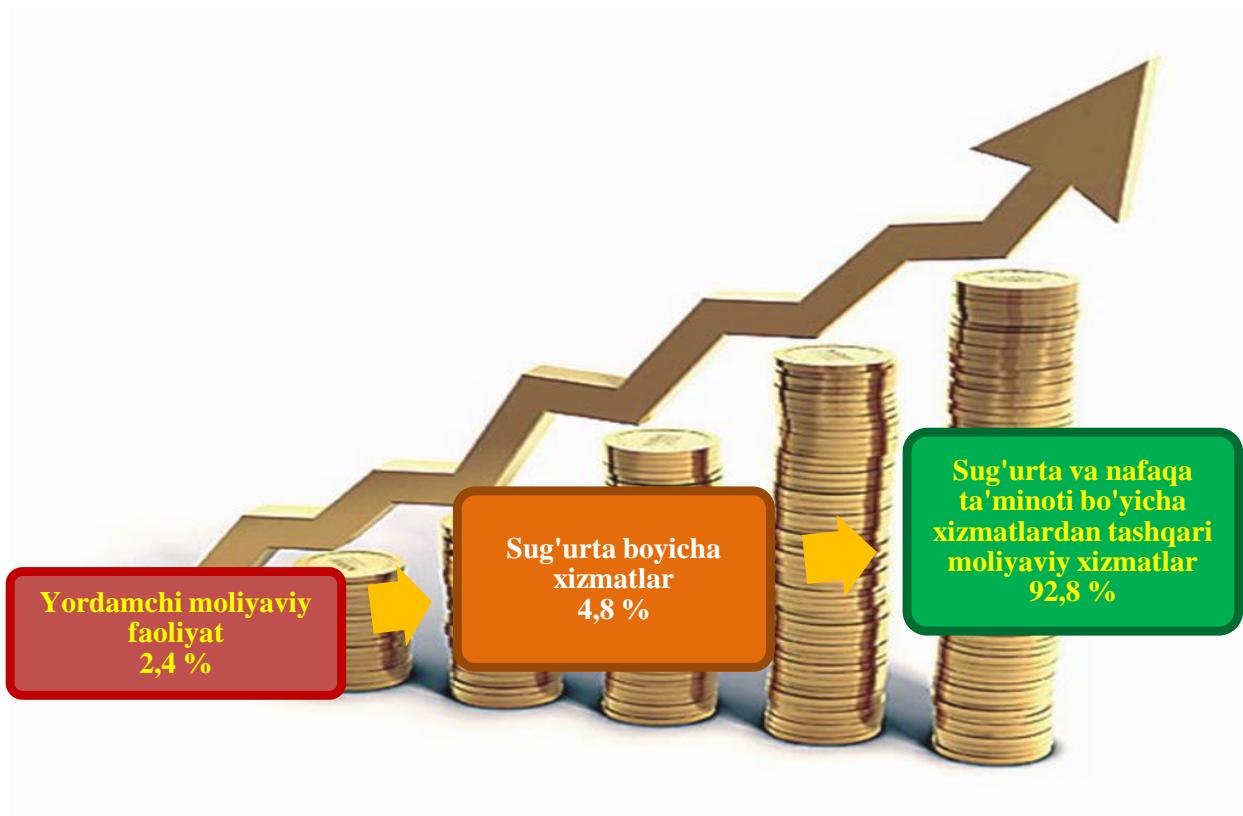
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulush (94,7 %) telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, Internet, yo'ldosh aloqa xizmatlari va b.q.) hissasiga to'g'ri keladi.

Pul-kredit tizimini isloh qilish dasturida bank tizimini barqarorligini ta'minlash, xalqaro standartlarga muvofiq bank faoliyatini yanada takomillashtirish, qo'shimcha investitsiyalarni jalb qilish, bank va sug'urta tashkilotlariga ko'rsatiladigan axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda yangi xizmat turlarini joriy etish, moliyaviy xizmatlar hajmini yanada kengaytirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Zamonaviy bank xizmatlari ko'rsatish, jumladan "raqamli" banklar va chakana xizmatlar ko'rsatishga ixtisoslashgan bank bo'linmalarini tashkil etish uchun innovatsion bank texnologiyalarini joriy qilish, masofadan turib bank xizmatlarini ko'rsatish, to'lov tizimini yanada rivojlantirish moliyaviy xizmatlarning jadal rivojlanishiga yordam beradi.

Moliyaviy xizmatlarning tarkibi, %

(2021-yil yanvar-sentabr oylari uchun)

Natijada, 2021-yil yanvar-sentabr oylarida ko'rsatilgan moliyaviy xizmatlar hajmi 1240,8 mlrd. so'mga teng bo'lib, o'sish 129,3 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlar ulushi 92,8 % ustunlik qilmoqda. Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta xizmatlarining ulushi 4,8 % ni, yordamchi moliyaviy faoliyat 2,4 % ni tashkil etdi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar hajmida oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar 82,3 % ulush bilan etakchilik qilmoqda. Yashash bo'yicha xizmatlar ulushi 17,7 % ga to'g'ri keladi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning tarkibi, %

(2021-yil yanvar-sentabr oylari uchun)

82,3 %

Oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar

Yashash va ovqatlanish xizmatlari

17,7 %

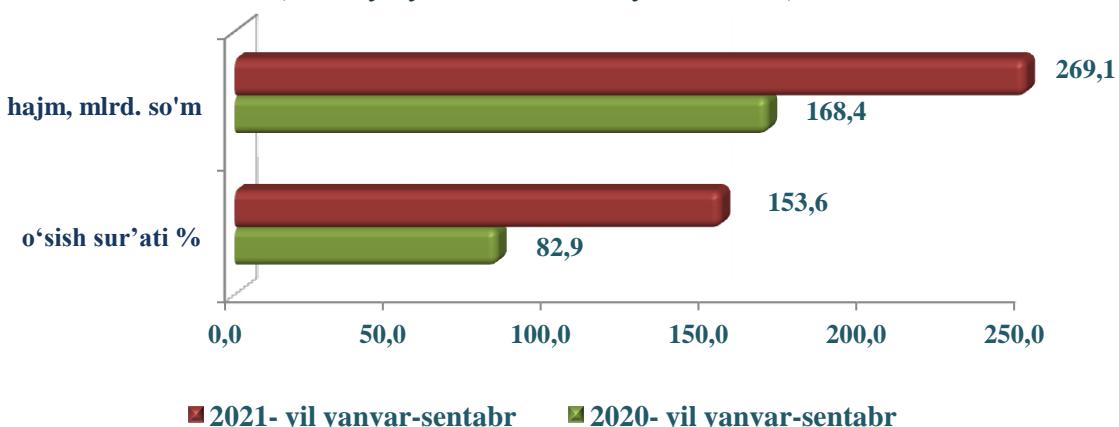

2020- yil yanvar-sentabr oylari bilan taqqoslanganda yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar ulushining ko'payish omillaridan biri viloyatda turizm faoliyatini rivojlantirish xisoblanadi. Jahonga mashhur Xiva shahrining tarixiy yodgorliklari, zamonaviy shaharlar, O'zbekistonning betakror tabiatni, noyob milliy taomlari, shuningdek, xalqimizning betakror mehmondo'stligi sayohatchilarni o'ziga jalb qiladi.

O'tgan yilning mos davriga nisbatan, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'ati 109,9 % ni tashkil etdi.

Ta'lif sohasidagi xizmatlarning hajmi va o'sish sur'ati, %

(2021- yil yanvar-sentabr oylari uchun)

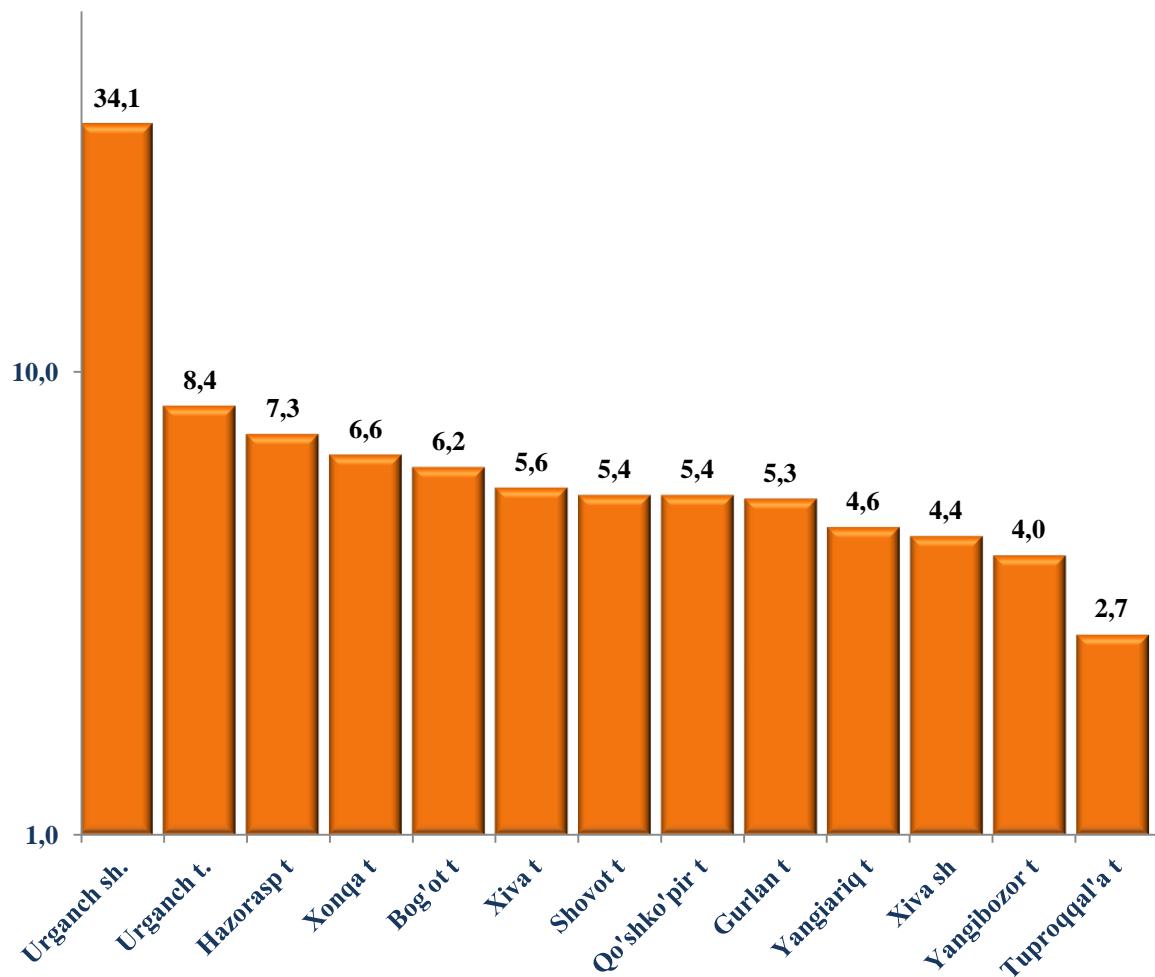
Ta'lif sohasida amalga oshirilayotgan tub islohotlar birinchi navbatda ong va fikrlashdagi ijobiy o'zgarishlarni qo'llab-quvvatlab, ma'naviyatni yuksaltirishga hissa qo'shadi. 2021 yilning yanvar-sentabr oylarida ta'lif sohasida ko'rsatilgan xizmatlar hajmi 269,1 mlrd.so'mga teng, o'sish sur'ati esa 153,6 % erishildi.

O‘tgan yilning yanvar-sentabr oylari bilan taqqoslanganda ta’lim sohasidagi xizmatlarning hajmi 100,7 mln. so‘mga oshdi.

2021- yil yanvar-sentabr oylarida shahar va tumanlar kesimida ko‘rsatilgan xizmatlar hajmi

	<i>Mldr. so‘m</i>	<i>O‘sish sur’ati, % da</i>	<i>Jamiga nisbatan ulushi, % da</i>
Xorazm viloyati	6 089,3	120,7	100,0
Urganch shahri	2 074,1	118,1	34,1
Xiva shahri	270,1	144,9	4,4
<i>tumanlar:</i>			
Bog‘ot	374,8	129,9	6,2
Gurlan	320,4	116,4	5,3
Qo‘shko‘pir	328,2	116,9	5,4
Urganch	511,4	120,4	8,4
Hazorasp	442,1	113,0	7,3
Tuproqqał'a	164,9	129,5	2,7
Xonqa	404,9	115,7	6,6
Xiva	341,9	136,7	5,6
Shovot	332,0	117,4	5,4
Yangiariq	279,1	115,6	4,6
Yangibozor	245,4	121,7	4,0

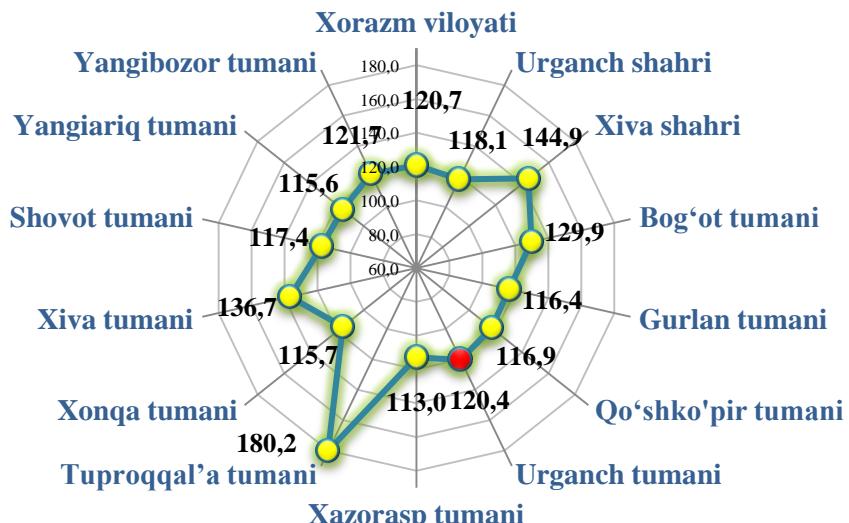
**Viloyat bo‘yicha xizmatlarning umumiyligi hajmida shahar va tumanlarning ulushi
(2021-yil yanvar-sentabr oylari uchun)**

Xizmatlar sohasining rivojlanishida eng katta ulush Urganch shahri (34,1 %), Urganch (8,4 %), Hazorasp (7,3 %), Xonqa (6,6 %) tumanlarida kuzatilmoxda.

Ko‘rsatilgan xizmatlar umumiy hajmida eng kichik ulushlarni Xiva shahri (4,4 %), Yangibozor tumani (4,0 %), Tuproqqal'a tumani (2,7 %) egallaydi.

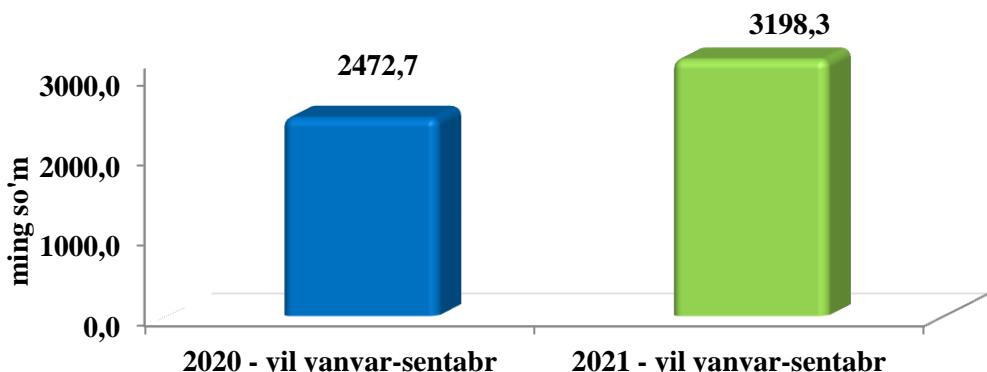
**Hududlar bo‘yicha bozor xizmatlarining o‘sish sur’ati, %
(2021-yil yanvar-sentabr oylari uchun)**

2020- yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan, 2021-yil yanvar-sentabr oylarida eng yuqori o‘sish sur’atlari Tuproqqa'l'a tumani (180,2 %), Xiva shahri (144,9 %), va Xiva tumanida (136,7 %) qayd etildi.

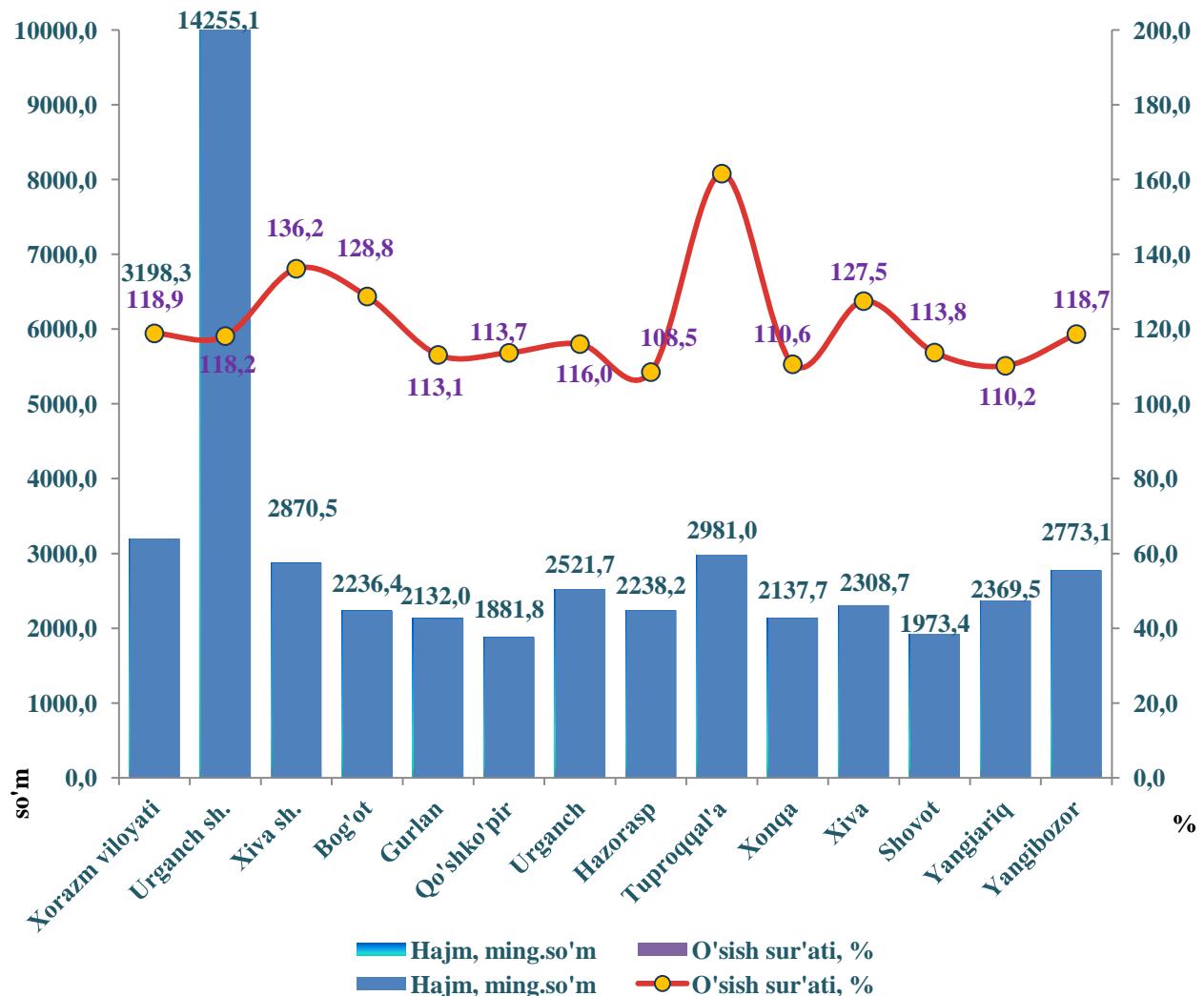
Xorazm viloyatida aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlari hajmining har oyda o‘sishi kuzatilmoxda. Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 2020- yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan 725,6 ming so‘mga oshib, 3198,3 ming so‘mga teng bo‘ldi. O‘sish sur’ati 118,9 % qayd etildi.

**Viloyat bo‘yicha aholi jon boshiga ko‘rsatkichlar
(2021- yil yanvar-sentabr oylari uchun)**

Xizmatlar sohasini rivojlantirish ijtimoiy yo‘naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirish uchun eng muhim shartlardan biri hisoblanadi. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan bozor islohotlarining ijobjiy natijalari xizmatlar sohasini yanada rivojlantirish, jamiyatni rivojlantirishning eng muhum ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini hal etishda uning rolini oshirish bilan uzviy bog‘liqdir.

**Shahar va tumanlar bo‘yicha aholi jon boshiga ko‘rsatilgan
bozor xizmatlarining hajmi va o‘sish sur’ati**

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlar bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Urganch shahrida (14225,1 ming so‘m), Xiva shahrida (2870,5 ming so‘m), Yangibozor tumanida (2773,1 ming so‘m) va Urganch tumani (2521,7 ming so‘m) ga to‘g‘ri keladi.

Hududlar o‘rtasida aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlar bo‘yicha eng past ko‘rsatkich Qo’shko’pir (1881,8 ming so‘m), Hazorasp (2238,2 ming so‘m) va Tuproqqa’la (2981,0 ming so‘m) tumanlarida kuzatildi.

2020- yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan, 2021-yil yanvar-sentabr oylarida aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining eng yuqori o‘sish sur’atlari Tuproqqa’la tumanida (161,6 %) va Xiva shahrida (136,2 %) qayd etildi.